

ERWIN SCHULHOFF

HOT SONATE PRO ALTOVÝ SAXOFON A KLAVÍR (1930)

JAN RYCHLÍK

RELAZIONI PRO DECHOVÉ TRIO I-III (1960)

MILOSLAV IŠTVAN

MIKROSVĚTY MÉHO MĚSTA

pro hoboj, klarinet a dvě violy (1977)

JAN RYCHLÍK

AFRICKÝ CYKLUS

pro osm dechových nástrojů a klavír (1961) I-V

BCO - BRNO CONTEMPORARY ORCHESTRA**Michal Vojáček** flétna**Romana Mazáková** hoboj**Lukáš Daňhel** klarinet**Petr Hlavatý** fagot**Antonín Kolář, Miloš Kovařík** lesní roh**Jan Pospíšil, Lubomír Duba** trombon**Petr Pšenica, Stanislav Vacek** viola**Stanislav Slaviček** klavír**Antonín Mülhansel** saxofonDIRIGENT **PAVEL ŠNAJDR****21. 6. 2017 ZAHÁJILO BCO SVOU****7. KONCERTNÍ SEZONU - S NÁZVEM „C“ -
CENTURY, CZECHOSLOVAKIA.**

„Pro Československo“ a „Z Československa“ to jsou témata roku 2018. Pro BCO vznikají skladby na objednávku u významných českých, slovenských a zahraničních autorů. Zazní světové premiéry, zahrají vynikající umělci. Czechoslovakia, Century – sezona „C“.

Prosíme posluchače, aby zaujali svá místa včas, vypnuli mobilní telefony a během koncertu nefotografovali. Po začátku není vstup do vily Tugendhat umožněn. Změna programu a účinkujících vyhrazena!

Za podporu děkujeme:

Ministerstvu kultury ČR / Státnímu fondu kultury ČR / Jihomoravskému kraji / Statutárnímu městu Brnu / Nadaci Život umělce / Nadaci Český hudební fond / Filharmonii Brno

Mediální Partneři:

Opera+ / Brno – město hudby / AlterEcho / 4AM – Fórum pro architekturu a média / GUERILLA.film / Morgal / Martin Hrdina

Vstupenky jsou dostupné v předprodeji a on-line kalendáři Filharmonie Brno. Základní vstupné 200 Kč/
Informace o slevách na www.bcorchestra.cz

Další koncert cyklu C

31'5'2018, Rotunda pavilonu A, BVV, 19'30

C – COLIN CURRIE**ANDRIESEN, MARIC, KUPKOVIČ**

Dnes již legendární skotský bubeník Colin Currie zazářil v Brně poprvé v roli nejočekávanější hvězdy festivalu Moravský podzim 2015. Město si zamiloval a rozhodl se vrátit, ale tentokrát si s ním zahraje BCO.

BCO a PAVEL ŠNAJDRWWW.BCORCHESTRA.CZ**BRNO
CONTEMPORARY
ORCHESTRA
DEN HUDBY
VE VILE
TUGENDHAT VI
ALL THAT RHYTHM
21'5'2018**

Snad každému se vybaví, jakou roli sehrávají či sehrávaly v naší společnosti letopočty s osmičkou na konci (1918, 1938, 1948, 1968). Zkusme však popřemýšlet o tom, co a proč předcházelo. Nebyl náhodou potenciál všech společenských, kulturních i uměleckých událostí přítomen již minimálně rok před tím, nenastartovaly se procesy změn již mnohem dříve? Ačkoliv Československo vzniklo teoreticky během dvou říjnových dnů v roce 1918, tak již v roce 1917 výrazně kritizovali české poslance spisovatelé za jejich nečinnost, neopomenutelné je též vystoupení místopředsedy Poslanecké sněmovny Říšské rady Vlastimila Tusara. V roce 1917 proběhla Velká říjnová socialistická revoluce, která poté ovlivnila naši společnost snad výrazněji než samotný vznik státu. Mnichovská dohoda byla podepsána 29. září 1938, ale už od poloviny třicátých let docházelo k množství národnostních bojů a bojůvek mezi německým a českým obyvatelstvem Československa, jakož i k mezinárodním jednáním, která budoucí dohodu signalizovala. První pětiletce hospodářského rozvoje z roku 1948 předcházely první dvouletky z roku 1947. Odstřelování Stalina pomníku bylo zahájeno v roce 1962, kdy rovněž proběhl XII. sjezd KSČ, na kterém byla deklarována „demokratizace“ umění, jako mocenský projev popření kultu osobnosti. Pražské jaro a následná invaze vojsk Varšavské smlouvy je součástí československé krize komunistické strany, která započala již v roce 1967. V roce 1977 byla podepsána Charta 77 a roku 1987 do Československa s velkým očekáváním od československého lidu přijel Michail Sergejevič Gorbačov, v prosinci téhož roku nahradil Gustava Husáka na pozici generálního tajemníka KSČ Milouš Jakeš. V roce 1952 bylo zakázáno vydávání Lidových novin a v roce 1987 začaly opětovně vycházet ilegálně. V roce 1992 se Československo slavnostně připojilo k internetu a v roce 1997 poprvé padla česká vláda, v prosinci téhož roku byla též Česká republika oficiálně pozvána mezi členy EU. V roce 2007 se pak definitivně otevřely hranice Schengenského prostoru.

Století vzniku a existence státu je důvodem oslav, něco se jistě uzavírá, ale v devadesáti devíti procentech je zastoupena mnohem větší potencialita, výzva, tak důležitá pro umění, kulturu, lidskou abstraktní představivost.

ERVÍN SCHULHOFF (1894–1942) pocházel z hudební rodiny a již od dětství projevoval mimořádné nadání. První kompozice mu vyšla tiskem už v deseti letech. Na mezinárodní hudební scéně se nejprve etabloval coby vynikající pianista, interpretující dobou progresivní, modernistická díla. Rovněž jako skladatel zpočátku výrazně inklinoval k hudebním prostředkům druhé vídeňské školy a německého expresionismu. Po otřesných zkušenostech první světové války přilnul k levicové avantgardě, jeho kompoziční jazyk se stal mnohem přímočařejší a komunikativnější. Výrazný byl vliv jazzu, taneční hudby,

grotesky, vše však spíše v dikci nové jednoduchosti a věcnosti, nikoliv líbivého podbízení, které bohužel vystoupilo plně napovrch v posledním období jeho života, kdy jej ovlivnil sovětský socialistický realismus. Většina skladeb, výrazně ovlivněných zájmem o jazz a hudbu Igora Stravinského, vznikla v období desátých a dvacátých let, ale i později se k těmto inspiracím vracel. Nejinak je tomu i se snad nejznámější Schulhoffovou skladbou **Hot sonate** pro altový saxofon a klavír z roku 1930.

Mimořádné vzdělání a intelgence předurčovala osobnost hudebního skladatele, muzikanta a hudebního spisovatele **JANA RYCHLÍKA** (1916–1964) nejen k neustálému hledání a experimentování ve všem do čeho se pustil, ale díky důslednosti a pílí i k vytváření a budování děl, která bez problémů obstojí v nejtěžší konkurenci světového umění. V roce 1939 ukončil studium ekonomie a nastoupil do kompoziční třídy Jaroslava Řídkého na pražské konzervatoři. Teoretický i praktický zájem o hudbu jazzového okruhu jej dovedl ke studiu rytmu a potažmo k bádání v oblastech hudby etnické a lidové. Jako uznávaný klavírista, bubeník, zpěvák, ale též aranžér, byl rovněž výborným znalcem moderní instrumentace. Své praktické dovednosti pak díky znalosti pěti světových jazyků důsledně prohluboval hojnou četbou a studiem. Od konce čtyřicátých let byl vyhledávaným autorem filmové hudby. Skladby vznikající od poloviny padesátých let (*Hommagi clavicembalistici*, 1960; *Dechový kvintet* 1960; *Africký cyklus* 1961; *Relazioni* 1963) vykazují prvky kompoziční dokonalosti, cílevědomého experimentátorství, jsou charakteristické vybroušenou formou vystavěnou na pregnantní práci s rytmem a uvolněnou dodekafonií. V roce 1961 stál u zrodu souboru Musica Viva Pragensis. **Africký cyklus** pro osm dechových nástrojů a klavír z roku 1961 patří k vrcholným dílům nejen skladatele, ale celé generace rozdivaděných šedesátých let. Hluboké teoretické znalosti jazzu, jazzové improvizace, rytmiky, ale též africké i evropské hudební tradice, jakož i vlastní hráčské jazzové zkušenosti zhmotnil Rychlík do jedné z nejoriginálnějších skladeb, která v mnohém, především prací s paterny, předjímá pozdější postupy amerického minimalismu. Svou poslední, na soudobé úrovni syntetizující kompozici **Relazioni** napsal Rychlík právě pro soubor Musica viva Pragensis.

Hudební skladatel **MILOSLAV IŠTVAN** (1928–1990) patřil k nejvýraznějším osobnostem brněnské hudební scény. Narodil se v Olomouci, ale většinou svého života byl spojen s Brněnskou JAMU a chalupou v Daňkovicích. Ve svých kompozicích využíval tzv. metodu montáže izolovaných prvků, kterou odvozoval především z tvorby Leoše Janáčka. Svůj zájem směřoval též k hudbě lidové a celé škále populární hudby, jazz nevyjímaje. Skladba **Mikrosvěty mého města** pro 2 violy, hoboj a klarinet, která vznikala v období od září 1976 do září 1977, zastupuje spolu se skladbami *Letní mikrosvěty* (1977) a *Hry* (1977) v Ištvanově tvorbě krátkou etapu, kdy se intenzivně zabýval problematikou programnosti v hudbě

a jakéhosi uměleckého řešení „rozporností v reálném světě“. Tato skladba, která zároveň tvoří diptych s *Letními mikrosvěty* komponovanými přibližně ve stejné době (obě skladby je však možné provádět samostatně), byla premiérově uvedena 12. 4. 1978 v Brně a je ji možné považovat za vůbec nejpulárnější a nejhranější Ištvanovu kompozici. Svůj podíl na tomto faktu má jistě snaha o bezprostřední účinn a nalezení adekvátního výrazu hudby, která byla v popředí Ištvanova zájmu v tomto období. Jak se sám vyjádřil v jednom z autorových komentářů, skladba se vyznačuje „*snahou po bezprostředním účinku hudebního vyjádření, snahou po maximu výraznosti. Odtud důraz na pregnantní rytmickou pulzaci, a naopak na značné zjednodušení v oblasti tónových výšek – povětšinou na prostou diatoniku*“ (Bártová 1997, 144). *Mikrosvěty mého města* jsou třídílné s názvy částí *Expozice*, *Interludium con sordini* a *Rekapitulace a coda*. Názvy jsou opatřeny dokonce jednotlivé úseky *Expozice*: *Papír poletující kolem zdí*, *Osamělá ulice*, *Zákoutí u popelnic* a *Dešťové blues*.

Viktor Pantůček

